

1. ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΝΑΤΟ ΝΑΤΟ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 02/04/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 02/04/2026

Σελίδα: 39

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

(ΑΝ)ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ

Το μέλλον του ΝΑΤΟ

Μια συμμαχία, ακόμη και όταν υπάρχουν ζητήματα μη ισοτίμης συνεισφοράς από τα μέλη της, δεν μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά με όρους πίεσεων. Αυτή η βασική αρχή έχει εξελιχθεί σε δύσκολη συνθήκη για το ΝΑΤΟ. Οι ΗΠΑ, μέσω του προέδρου Τραμπ, έθεσαν ξανά ζήτημα αποχώρησής τους από τη Συμμαχία λόγω μη υποστήριξης από τα κράτη - μέλη της πρότασης για διεξαγωγή επιχείρησης στα Στενά του Ορμούζ. Παράλληλα, έχουν θέσει επιτακτικά την προϋπόθεση τα ευρωπαϊκά κράτη - μέλη να αυξήσουν τις αμυντικές τους δαπάνες σε ποσοστό 5% του ΑΕΠ τους.

Δεν είναι όμως ένα πρόβλημα που περιορίζεται σε αυτές τις δύο σημαντικές παραμέτρους, αλλά μία ακόμη αποτύπωση του διευρυνόμενου διατλαντικού χάσματος μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ. Για πρώτη φορά μεταπολεμικά υπάρχει τέτοια απόκλιση μεταξύ των δύο πόλων της Δύσης σε ζητήματα ασφάλειας και άμυνας. Υπάρχει ξεκάθαρη διαφοροποίηση τόσο στο πεδίο των απειλών όσο και στα μέσα για την αντιμετώπισή τους. Με τις ΗΠΑ να δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στη σκληρή, στρατιωτική ισχύ και την ΕΕ στην πολυμέρεια και τη διπλωματία, υπάρχει μια διαφοροποίηση που πλέον δοκιμάζεται στην πράξη.

Στη μεγάλη εικόνα, αυτή η διάσταση στον Διατλαντικό Δεσμό προστίθεται σε ένα διεθνές σύστημα που δοκιμάζεται έντονα. Οι διεθνείς και περιφερειακοί θεσμοί βρίσκονται σε μια ιδιαίτερος προβληματική συνθήκη. Ο γεωπολιτικός ανταγωνισμός ΗΠΑ - Κίνας - Ρωσίας έχει δημιουργήσει σημαντικό πρόβλημα στη δυνατότητα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ να λαμβάνει αποφάσεις. Οι αυταρχικές και αναθεωρητικές δυνάμεις απειλούν την περιφερειακή και διεθνή ασφάλεια και παράλληλα υπονομεύουν το διεθνές δίκαιο και τους διεθνείς δεσμούς. Οι πολυκρίσεις δοκιμάζουν τη δυνατότητα των κρατών και των οργανισμών να προστατεύσουν τους πολίτες από τις πολλαπλές τους επιπτώσεις. Οι μεγάλες προκλήσεις της εποχής μας, κλιματική κρίση, Δημογραφικό, μετανάστευση, αναδυόμενες τεχνολογίες, ανατρέπουν τις κρατούσες προσεγγίσεις διαμόρφωσης πολιτικής και διαχείρισης ζητημάτων. Οι σύνθετες απειλές, όπως οι υβριδικές επιχειρήσεις, αναδεικνύουν τα όρια του μεταπολεμικού συστήματος συλλογικής ασφάλειας.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο τέλειας καταιγίδας, το ΝΑΤΟ αναζητεί τον ρόλο του και τον βηματισμό του πριν να ξαναμπει σε μια συνθήκη παράλυσης, όπως την περίοδο που ο πρόεδρος Μακρόν το χαρακτήρισε «εγκεφαλικά νεκρό». Μια συνθήκη που σε σημαντικό βαθμό λειτούργησε ενθαρρυντικά για τη Ρωσία ώστε να εισβάλει στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022. Αυτή όμως η στιγμή ήταν και ένας καταλύτης για να αποκτήσει το ΝΑΤΟ εκ νέου δυναμική, με την ένταξη νέων μελών, Σουηδία και Φινλανδία, αλλά και με τη Ρωσία ως την ξεκάθαρη απειλή που πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Πλέον βρισκόμαστε σε μια μεταβατική περίοδο που θα καθορίσει το μέλλον του ΝΑΤΟ, αλλά και της ευρωπαϊκής ασφάλειας γενικότερα. Αν οι ΗΠΑ αποχωρήσουν από τη Συμμαχία, θα μειωθεί σημαντικά η δυνατότητα παρέμβασής τους στην Ευρώπη και θα απολέσουν συμμαχικό κεφάλαιο. Σε μια συνθήκη που οι ΗΠΑ έχουν επενδύσει σημαντικά στον ενεργειακό τομέα της Ανατολικής Μεσογείου, μια απόφαση υποχώρησης και όξυνσης της προβληματικής σχέσης με τα ευρωπαϊκά κράτη θα είχε σίγουρα αρνητική επιρροή στα αμερικανικά συμφέροντα.

Ποιος μπορεί όμως να αποκλείσει αυτή την πιθανότητα; Μπορεί να βρισκόμαστε μπροστά σε μία ακόμη απειλή ως μοχλό πίεσης από τον πρόεδρο Τραμπ. Υπάρχει όμως πλέον ξεκάθαρο πρόβλημα εμπιστοσύνης και η ανάγκη η ΕΕ να τρέξει γρήγορα τη Στρατηγική της Αυτονομία, στην οποία εντάσσεται και το ζήτημα του ΝΑΤΟ.